

Espurna n°107

Abril 2018

Butlletí informatiu

de Prevenció

d'Incendis

Forestals

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Per

Unitat Tècnica UT-902

Servei de Prevenció d'Incendis Forestals

ÍNDEX

Claus del mes.....	2
Dades Estadístiques.....	9
Valors Acumulats	9
Comparació amb els valors mitjans.....	10
Evolució mensual: nombre.....	11
Evolució mensual: superfície afectada.....	13
Anàlisi de les causes	15
Relació completa d'incendis en el període	16
Comportament del foc observat	17
Comportament del foc esperat	19
Notícies i divulgació	20
Formació unitats amb vehicles motobomba.....	20

Foto portada: Jornada de formació de les Unitats de Prevenció amb vehicles motobomba a Tuéjar (V120-121). Font: Unitat Tècnica

Per a qualsevol aclariment o suggeriment contactar amb: unidadtecnica902@gva.es

CLAUS DEL MES¹

El mes d'abril de 2018 ha estat càlid a la Comunitat Valenciana. La temperatura mitjana, **13.8°C**, és 0.8°C superior a la de la climatologia de referència (13.0°C).

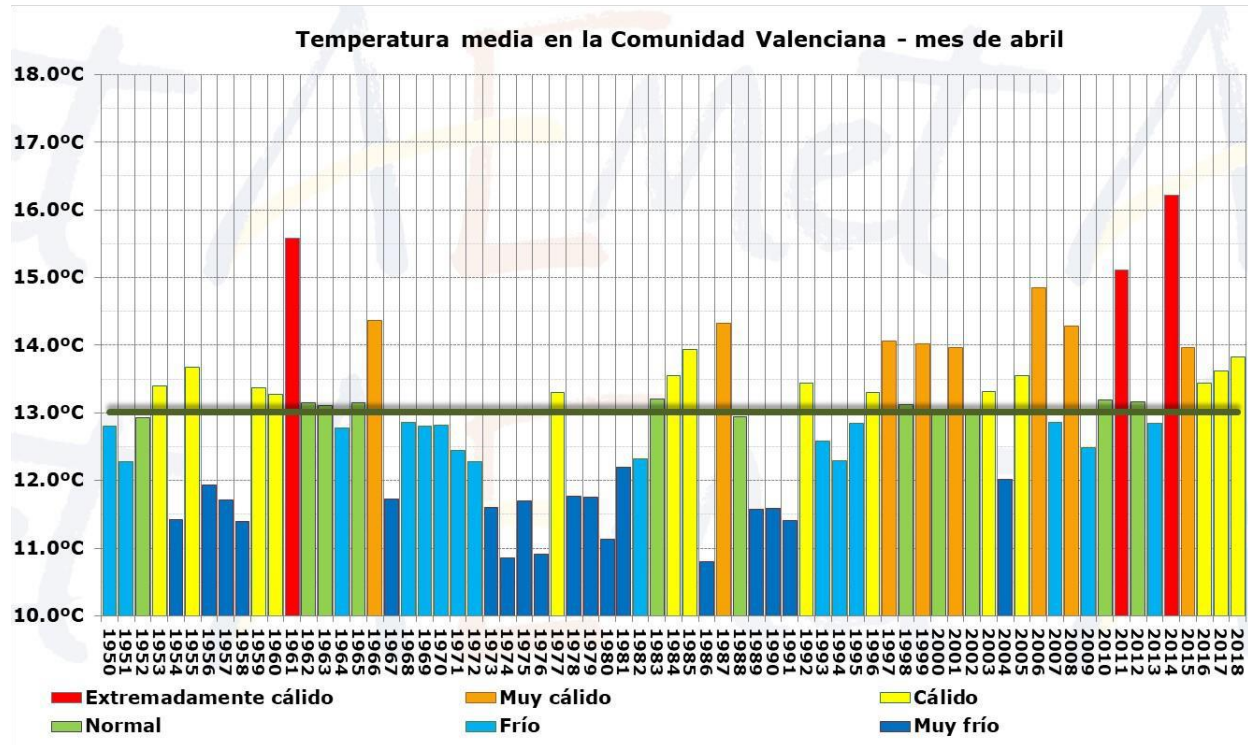

Figura 1. Temperatura mitjana dels mesos d'abril a la Comunitat Valenciana, en contrast amb la mitjana de la sèrie

El mes ha tingut dues parts ben diferents. Abril va començar com va acabar març: amb vents de ponent que van deixar temperatures més altes a la costa que a l'interior. A la segona meitat de mes la situació es va estabilitzar, i en molts dies a partir del 15 va predominar la circulació de llevant o el règim de brises típic de primavera. En dies de brisa o de vent de llevant, l'aire llisca per un mar que a meitat d'abril encara està fred, i el cas particular d'aquest 2018, la temperatura superficial del mar estava aproximadament 1 ° C més baixa del normal, el que va donar lloc al fet que en la segona part del mes les temperatures hagin estat una mica més fresques (respecte al normal en cada zona del territori) al litoral que a l'interior.

¹ La informació sobre meteorologia, excepte indicació expressa, prové d'AEMET

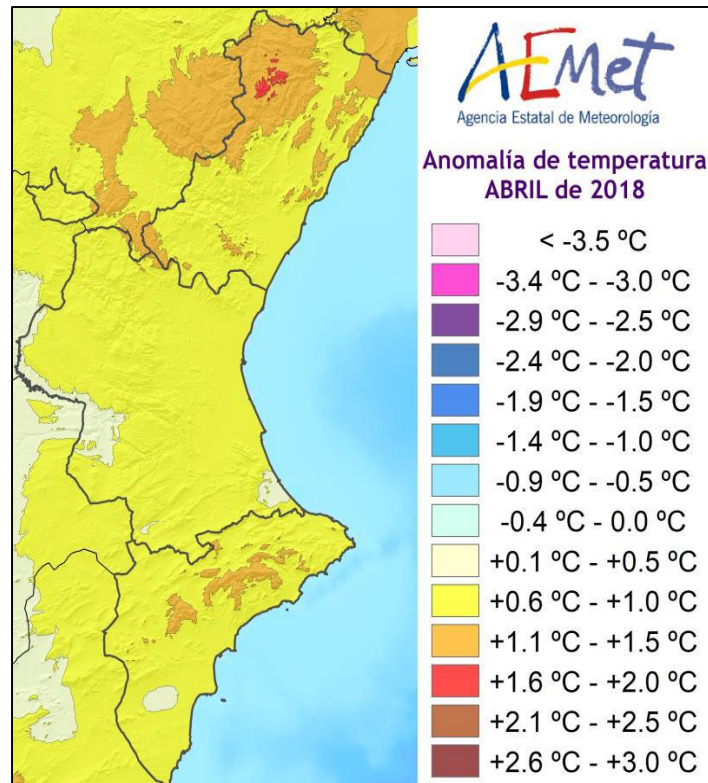

Figura 2. Distribució espacial de l'anomalia de temperatura en el mes d'abril per al territori de la Comunitat Valenciana

El dia més fred d'abril va ser l'11. Aquest dia va estar nevant en zones altes d'interior i l'interior nord de Castelló va estar amb temperatures per baix de 5°C tot el dia. El dia més càlid va ser el 27, quan es van superar els 30°C en localitats del prelitoral de València i Alacant: Barxeta, 32.0°C; Chiva, 31.5°C; Novelda, 30.5°C. Precisament la calor del dia 27 va ser determinant per a l'inici de les tronades que aquella mateixa vesprada van afectar a gran part del territori.

I després d'uns dies amb temperatures suaus entre el 15 i el 28, a final de mes es va produir un nou descens tèrmic, que es va allargar als primers dies de maig, i que ha deixat temperatures mitjanes 3°C inferiors al normal.

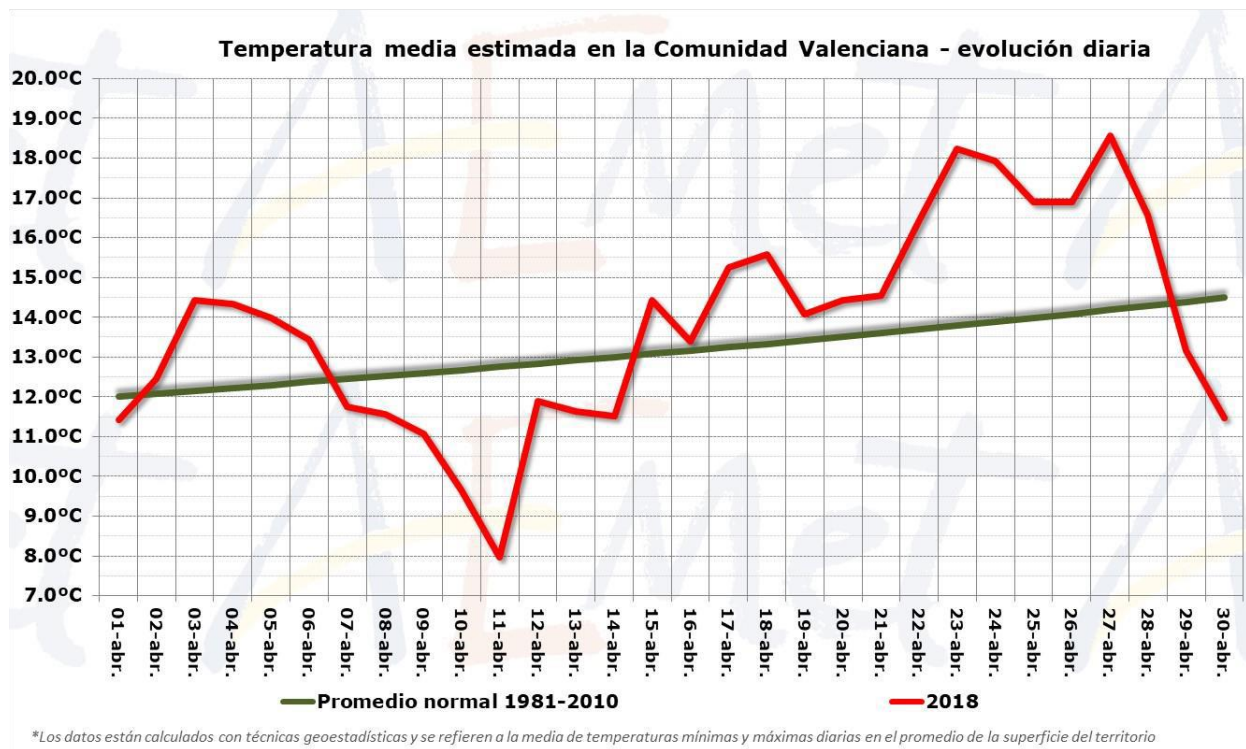

Figura 3. Evolució diària de la temperatura durant el mes d'abril a la Comunitat Valenciana.

Pel que fa a la precipitació, l'acumulada ha estat de **32 l/m²**, que és un **35% inferior** que la de la mitjana climàtica del període 1981-2010 (48.7 l / m²).

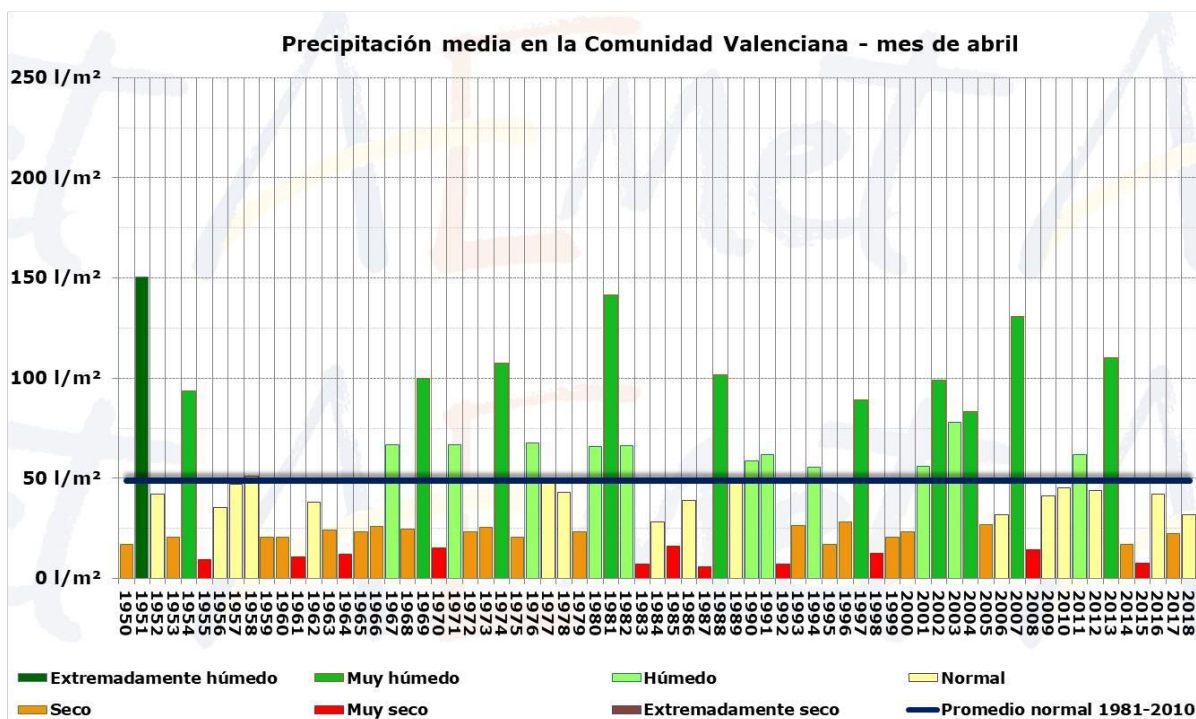

Figura 4. Precipitació mitjana a la Comunitat Valenciana per al mes d'abril

Excepte a la zona més allunyada de la mar de les províncies de Castelló i València, i en menor mesura en la d'Alacant, la resta (87% del territori) ha presentat dèficit pluviomètric. A la província de València el dèficit mitjà ha estat del 39%, a Castelló del 20% i a Alacant el 53%.

El predomini de circulació de vent de ponent durant la primera meitat del mes, va donar lloc al fet que fora durant aquests dies quan es va acumular pràcticament el 80% de la precipitació, i ho va fer sobretot en localitats de l'interior de Castelló i de València. Els dies finals del mes hi va haver tronades que, sense ser molt organitzades, van arribar a afectar de manera dispersa a zones de tot el territori.

A continuació s'adjunta el mapa de percentatge de precipitació acumulada a l'abril front la mitjana climàtica normal a la Comunitat Valenciana, en el qual es reflecteix el diferent comportament pluviomètric de les comarques de l'interior i del litoral. Al litoral hi ha localitats del sud de València i nord d'Alacant (4% del territori) en què no s'ha acumulat ni una quarta part del que és normal a l'abril, i en pràcticament tot el litoral i prelitoral de València i Alacant (38 % del territori), la precipitació acumulada a l'abril no arriba a la meitat de la mitjana normal mensual. A l'altre extrem, en localitats de l'interior nord de València i interior de Castelló, les precipitacions d'abril són lleugerament superiors a la mitjana normal mensual.

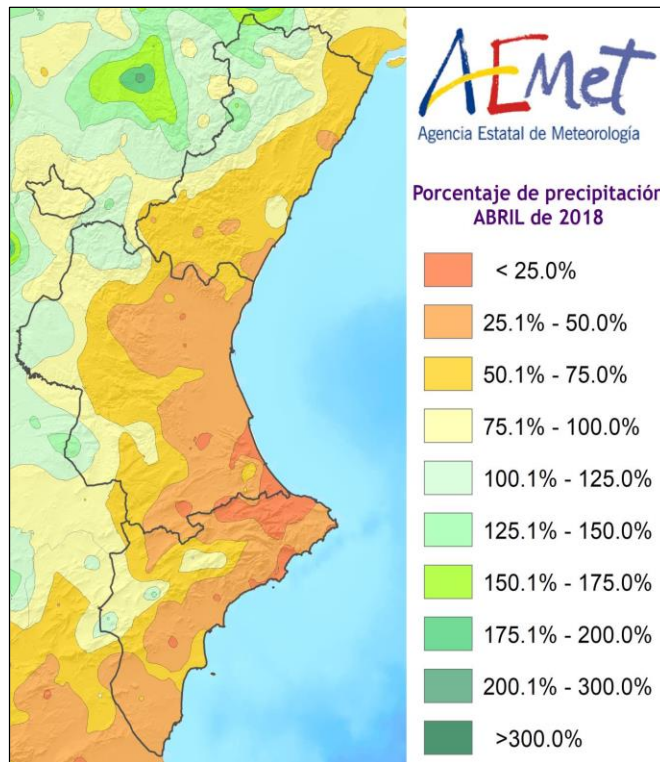

Figura 5. Precipitació acumulada a abril front a la mitjana climàtica

El balanç diari de precipitació mostra molts dies de pluja, encara que quasi tots amb acumulats no molt alts, només els dies 7 i 11 van deixar precipitacions significatives.

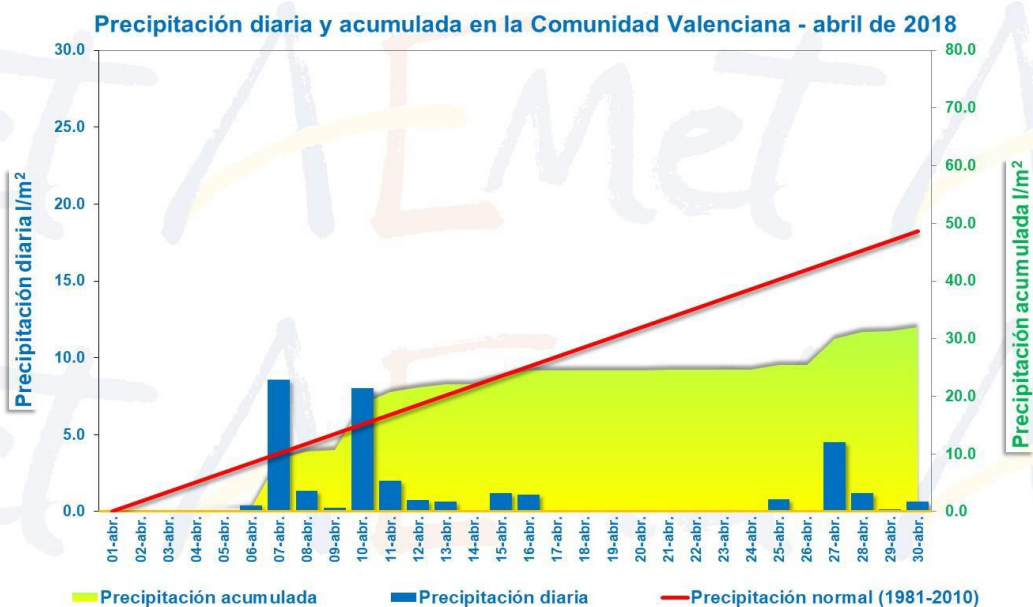

Figura 6. Precipitació diària i acumulada durant el mes d'abril de 2018 a la Comunitat Valenciana.

Els valors més alts de precipitació al mes d'abril s'han registrat en localitats de l'interior nord de Castelló: Vilafranca, 101.0 l / m²; Fredes, 92.8 l / m²; Morella, 92.4 l / m²; Sant Mateu, 70.5 l / m². A l'altre extrem, en alguns observatoris del litoral i prelitoral d'Alacant i del sud de València, les precipitacions del mes han estat inferiors a 10 l / m²: Crevillent, 3.1 l / m²; Oliva, 4.6 l / m²; Miramar, 6.8 l / m²; Elche / Elx, 7.8 l / m².

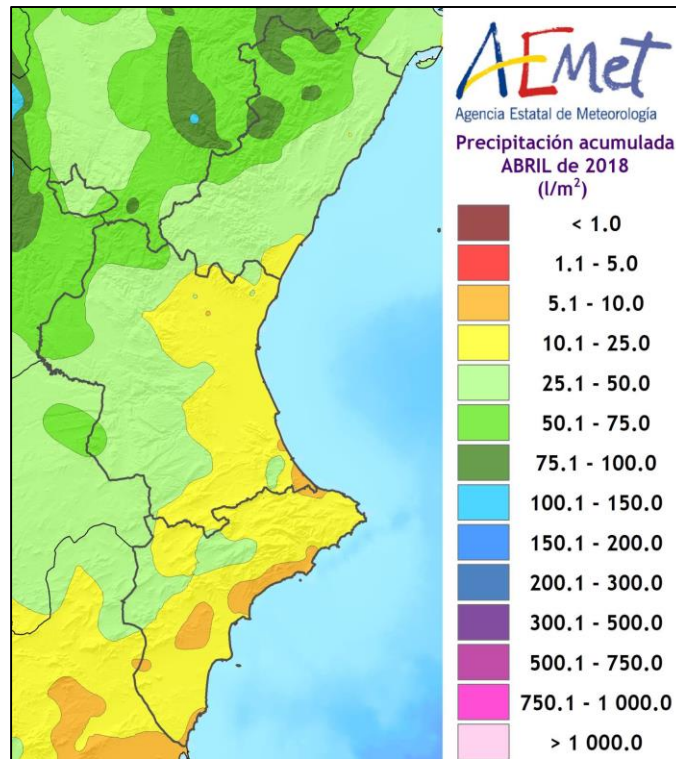

Figura 7. Precipitació acumulada en abril a la Comunitat Valenciana

Prèviament s'ha comentat la gran diferència de tipus de circulació de vent entre la primera i la segona meitat del mes. A la primera meitat del mes, com a continuació del que va passar al març, va seguir predominant el vent de ponent, que arriba sec i recalcat a l'est de la Península, amb el consegüent efecte que això comporta en la disponibilitat del combustible; i en la segona meitat del mes, va predominar la circulació de llevant o bé de vent flux amb brises.

Aquesta dualitat de circulacions de vent ponent-llevant a cada quinzena del mes, queda reflectida en les roses de vent d'observatoris com el de l'aeroport de València. Si es desagreguen les dades per quinzenes, en la primera quinzena del mes hi ha un predomini clar del vent de component oest, entre el sud-oest i el nord-oest, (70%), enfront de la component est, entre nord-est i sud-est, (20%). A la segona quinzena del mes, el predomini és de vent de llevant, (45%), enfront del ponent de component oest (40%).

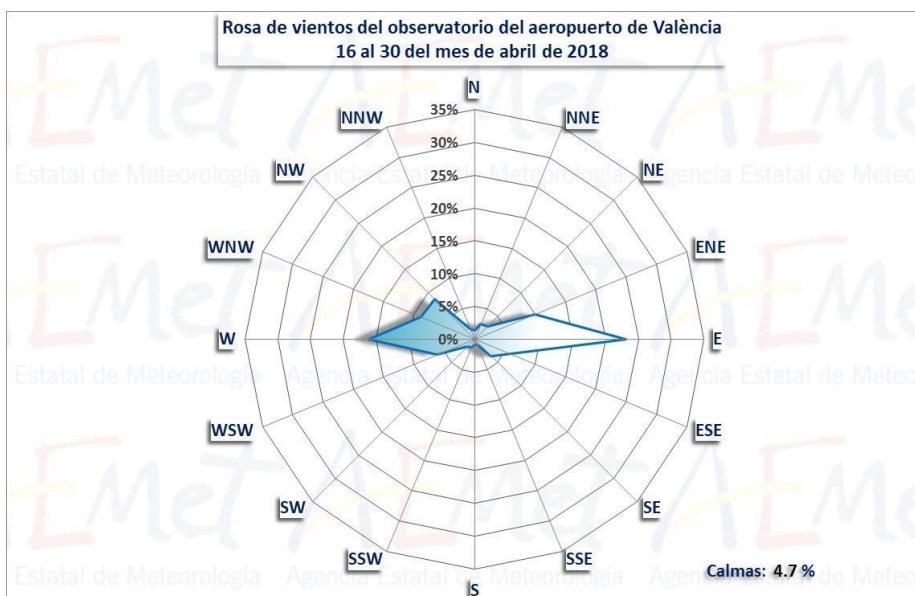
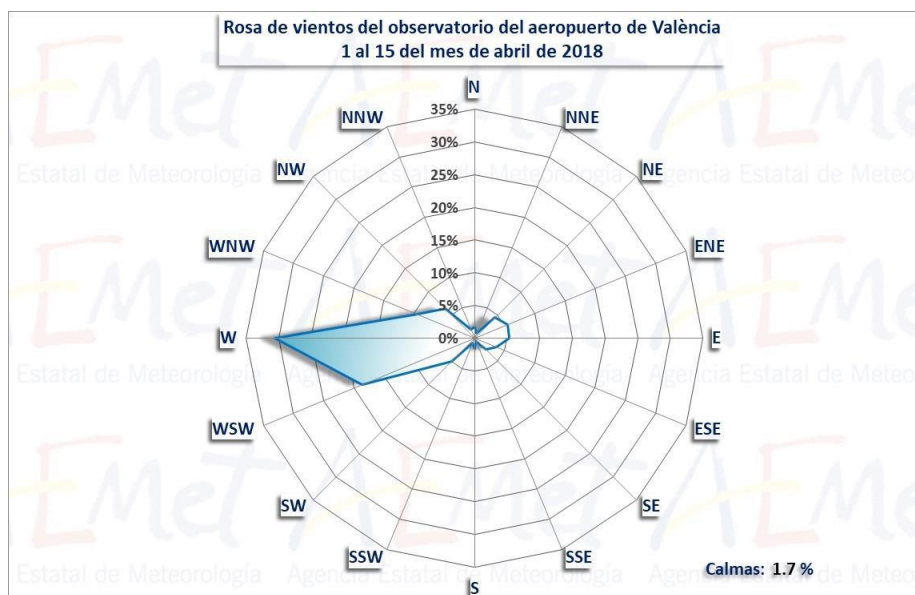

Figura 8. Gràfics amb les direccions del vent a l'observatori de l'aeroport de València durant la primera i la segona quinzena del mes d'abril

Pel que fa a incendis forestals, s'han comptabilitzat per al mes d'abril un total de **30 incendis**, valor algo per baix de la mitjana (33,9 incendis), amb una superfície forestal afectada de **22,03 ha** (valor molt per baix de la mitjana mensual, que està en 209,93 ha).

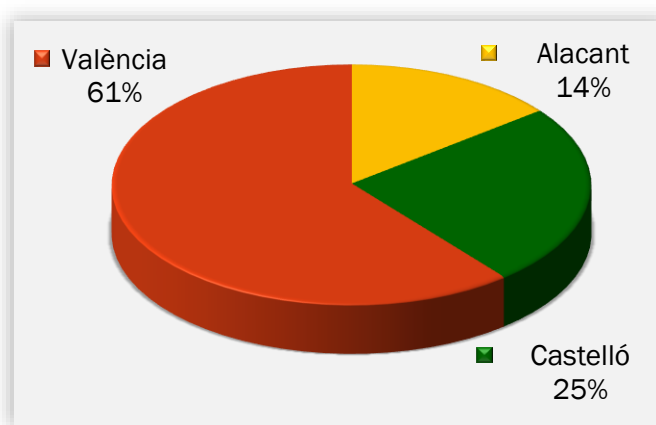
DADES ESTADÍSTIQUES

VALORS ACUMULATS

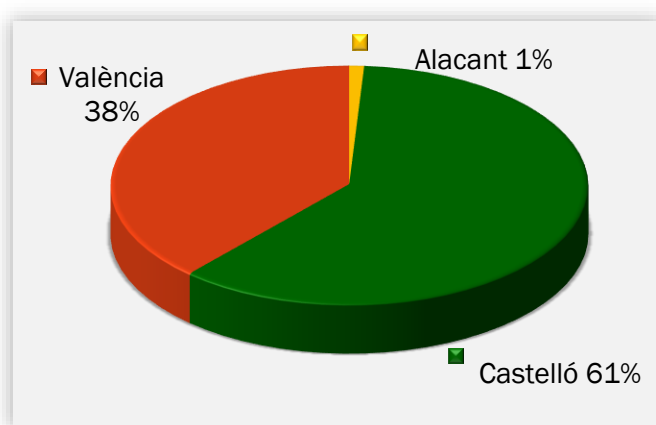
A la taula 1 i en els gràfics 1 i 2 es realitza un desglossament detallat del nombre d'incendis i la superfície afectada acumulada en l'any 2018 per províncies.

Província	Nombre	Superfície afectada Ha				
		Superfície rasa			Arbrada	Total
		Canyar	Altres rases	Total rasa		
Alacant	16	3,60	2,58	6,18	0,02	6,20
Castelló	27	103,36	262,97	366,33	2,82	369,15
València	67	217,75	7,22	224,97	8,76	233,72
Total	110	324,71	272,76	597,47	11,60	609,07

Taula 1. Nombre d'incendis i superfície afectada per tipus i províncies. Acumulat des de gener de 2018

Gràfic 1. Nombre d'incendis en percentatge

Gràfic 2. Superfície afectada en percentatge

La província més destacada pel que fa al nombre d'incendis és la de València, seguida de la de Castelló i Alacant. Pel que fa a superfície és Castelló la província més afectada, seguida de la de València i Alacant, aquesta última amb una incidència molt baixa.

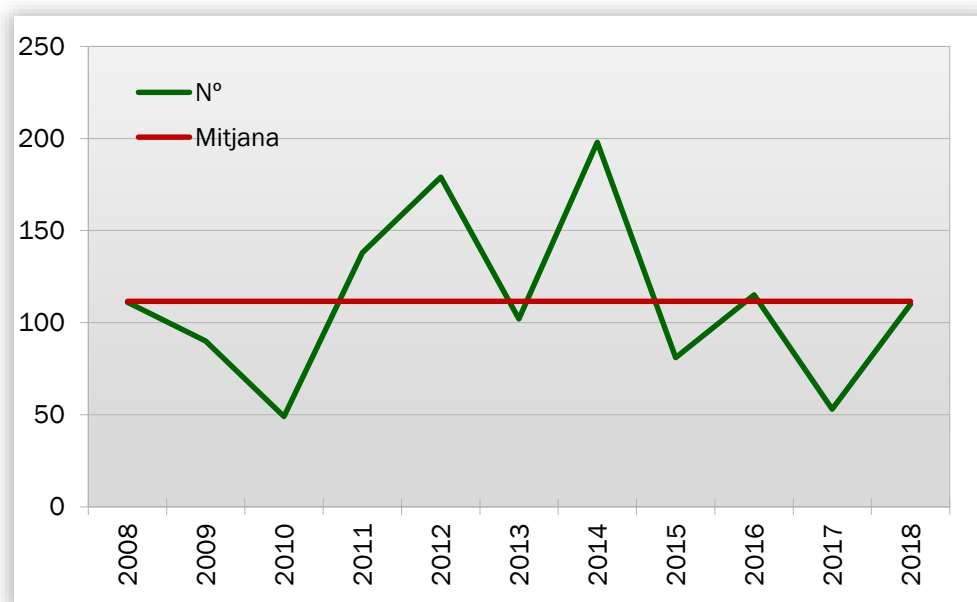
COMPARACIÓ AMB ELS VALORS MITJANS

Els valors acumulats a 30 d'abril per a l'últim decenni es detallen a la Taula 2. En el que portem de 2018 s'han produït 110 incendis, valor similar a la mitjana (112 incendis), amb una superfície afectada de 609,07 ha, que supera el valor mitjà per al mateix període (502,75 ha).

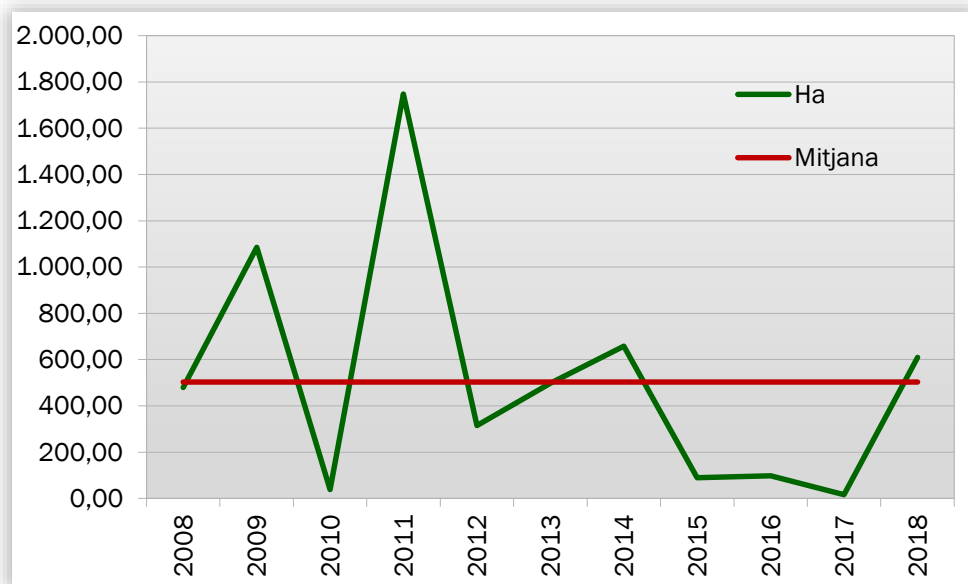
Any	Nº	Superfície
2008	59	323,86
2009	58	1.076,13
2010	28	34,88
2011	104	170,36
2012	129	277,97
2013	80	494,62
2014	148	396,65
2015	54	82,44
2016	90	65,31
2017	27	6,00
2018	110	609,07

Taula 2. Nombre i superfície acumulats en el mateix període analitzat

Als gràfics 3 i 4 es mostra l'evolució del nombre d'incendis i superfície afectada en el període d'estudi (abril) a l'últim decenni, en comparació amb el valor mitjà.

Gràfic 3: Evolució nº d'incendis en comparació amb el valor mitjà

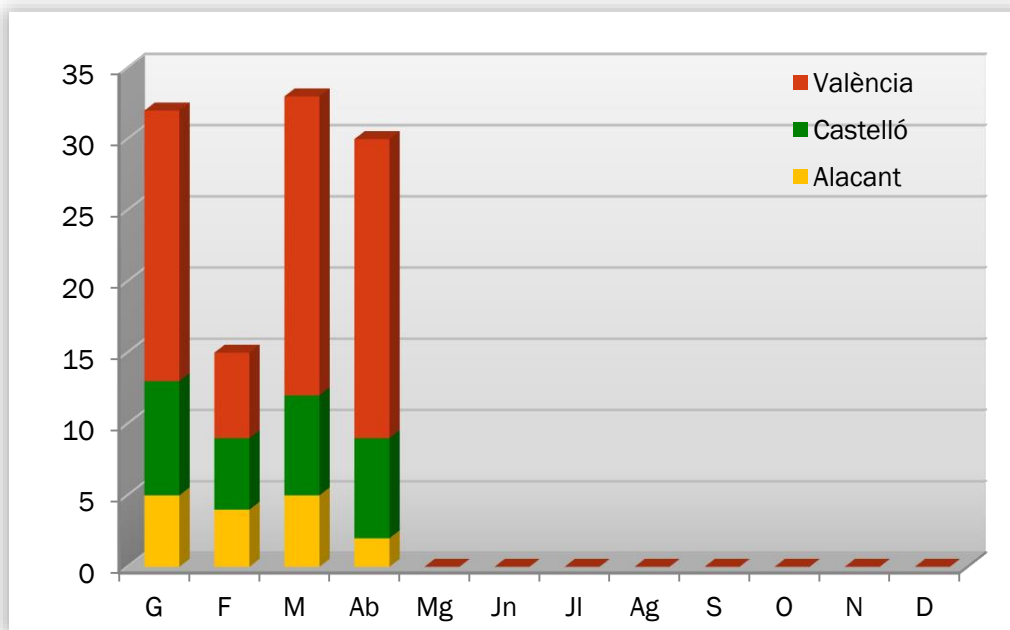
Gràfic 4: Evolució de la superfície afectada en comparació amb el valor mitjà

EVOLUCIÓ MENSUAL: NOMBRE

L'evolució mensual del nombre d'incendis es representa a través d'una taula numèrica en la qual es recullen els valors per a cada província, i el total de la Comunitat Valenciana (taula 3), juntament amb dos diferents representacions gràfiques, una de valors acumulats per províncies i una altra de comparació amb la mitjana dels últims 10 anys (gràfics 5 i 6).

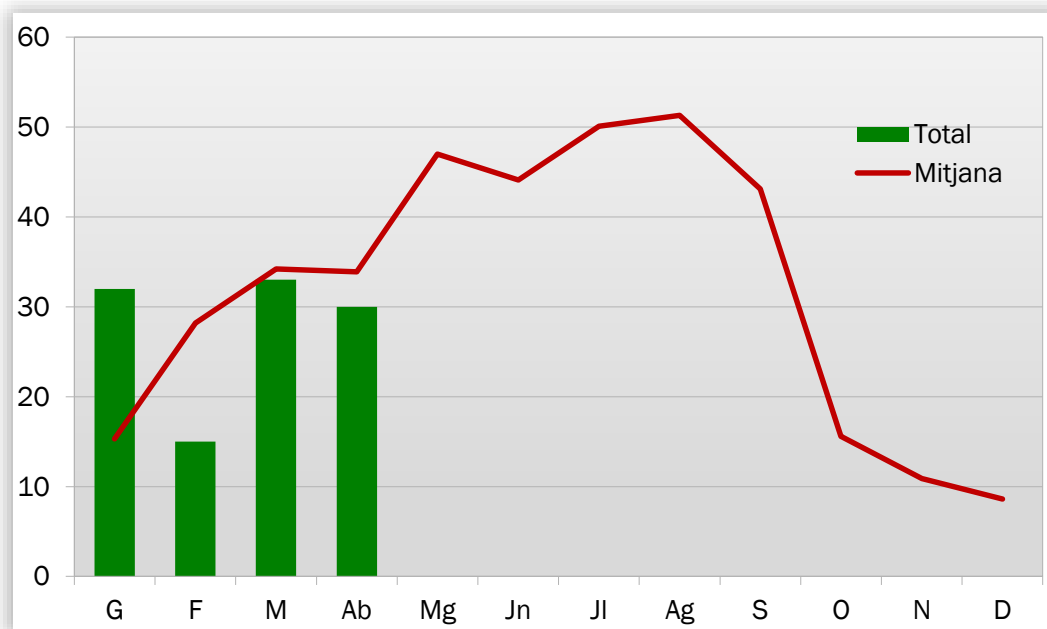
Mes	Alacant	Castelló	València	Total
Gener	5	8	19	32
Febrer	4	5	6	15
Març	5	7	21	33
Abril	2	7	21	30
Maig	0	0	0	0
Juny	0	0	0	0
Juliol	0	0	0	0
Agost	0	0	0	0
Setembre	0	0	0	0
Octubre	0	0	0	0
Novembre	0	0	0	0
Desembre	0	0	0	0
TOTAL	16	27	67	110

Taula 3. Evolució mensual del nombre d'incendis (2018)

Gràfic 5: Nombre d'incendis per mesos i províncies

Durant el mes d'abril s'han registrat 2 incendis a la província d'Alacant, 7 a la de Castelló i 21 a la de València.

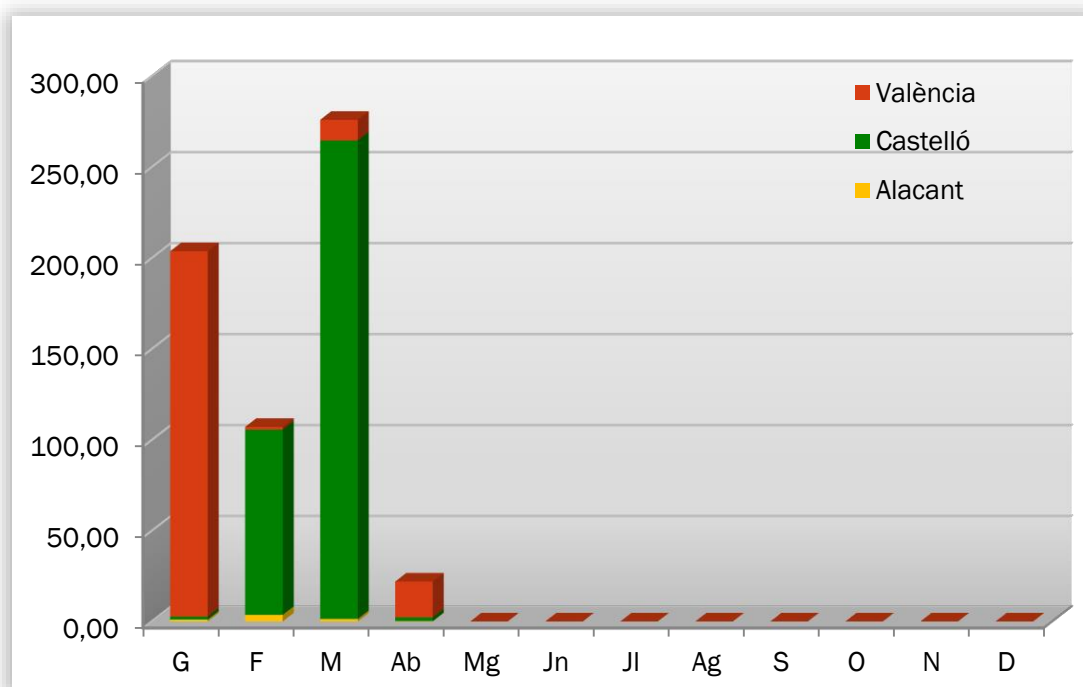
Gràfic 6: Nombre d'incendis per mesos. Comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni

EVOLUCIÓ MENSUAL: SUPERFÍCIE AFECTADA

L'estudi de l'evolució mensual de la superfície afectada segueix una estructura similar a la ja descrita en l'apartat referit al nombre, si bé en la comparació amb els valors mitjans, donades les grans diferències de valors, s'ha utilitzat una escala logarítmica (gràfic 8).

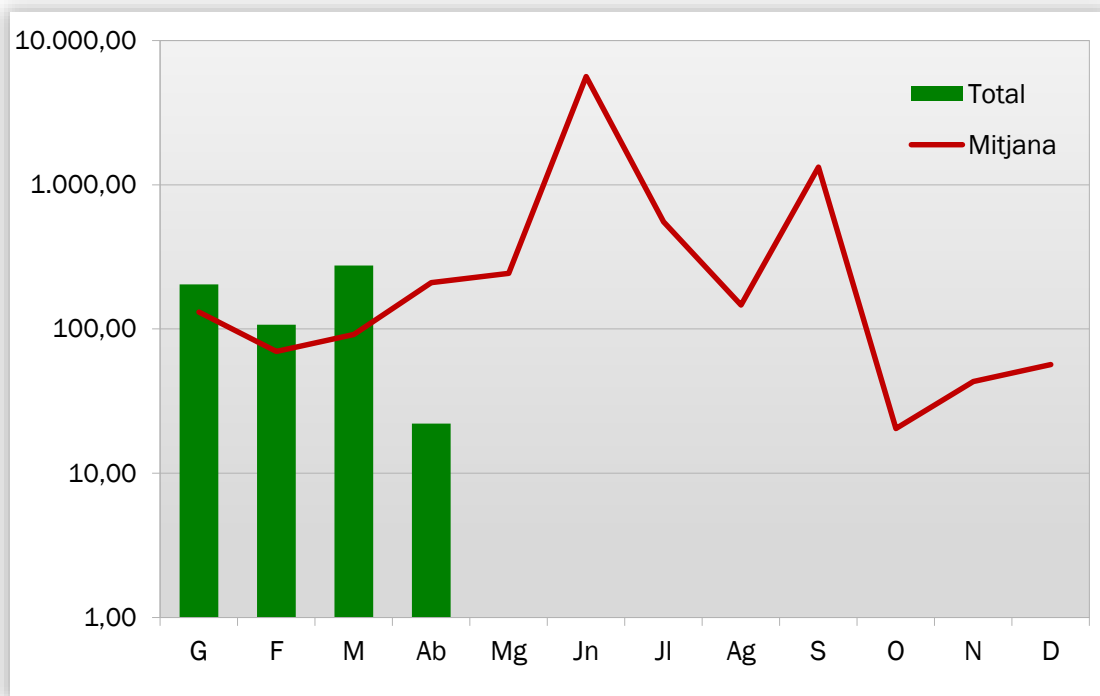
Mes	Alacant	Castelló	València	Total
Gener	1,02	1,67	201,10	203,80
Febrer	3,61	102,15	1,48	107,24
Març	1,39	263,26	11,36	276,00
Abril	0,17	2,07	19,79	22,03
Maig	0,00	0,00	0,00	0,00
Juny	0,00	0,00	0,00	0,00
Juliol	0,00	0,00	0,00	0,00
Agost	0,00	0,00	0,00	0,00
Setembre	0,00	0,00	0,00	0,00
Octubre	0,00	0,00	0,00	0,00
Novembre	0,00	0,00	0,00	0,00
Desembre	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL	6,20	369,15	233,72	609,07

Taula 4: Evolució mensual de la superfície afectada (2018)

Gràfic 7. Superfície afectada per mesos i províncies

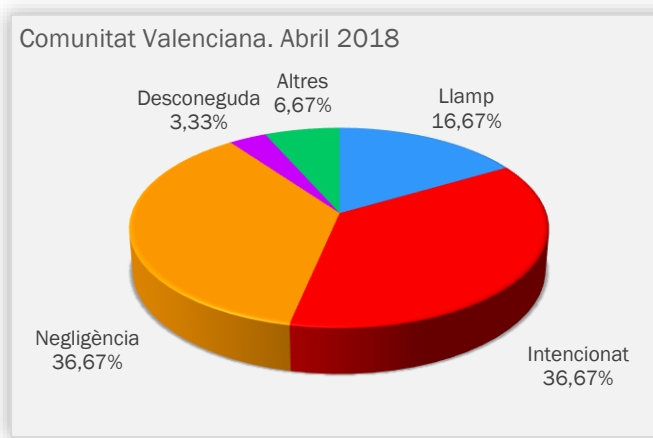
Durant el mes d'abril de 2018 s'han vist afectades per incendis 0,17 ha de terreny forestal a la província d'Alacant, 2,07 ha en la de Castelló, i 19,79 ha en la de València. En conjunt, aquesta superfície està prou per baix de la mitjana de l'últim decenni.

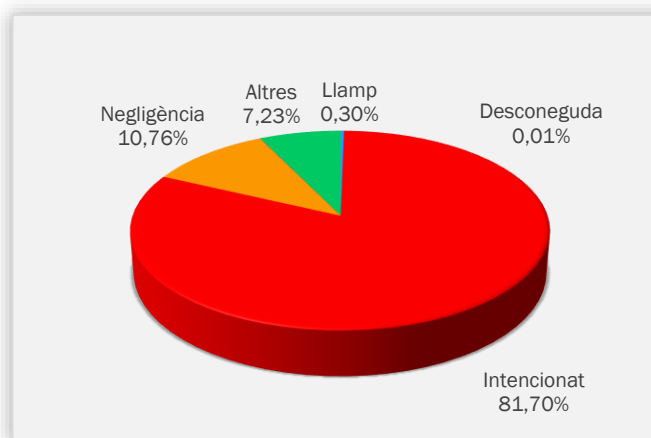
Gràfic 8: Superfície afectada per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni

ANÀLISI DE LES CAUSES

L'estudi de les causes s'ha realitzat a partir dels percentatges en nombre i en superfície afectada, per al total de la Comunitat Valenciana, tant per al mes d'abril com per l'acumulat del 2018.

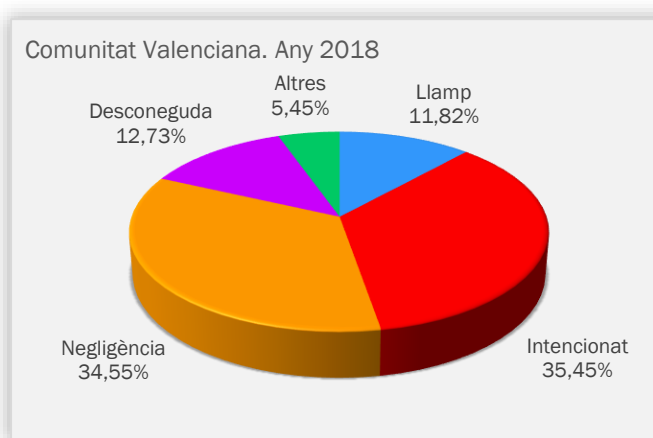

Gràfic 9: Comunitat Valenciana, % d'incendis per causa. Abril 2018

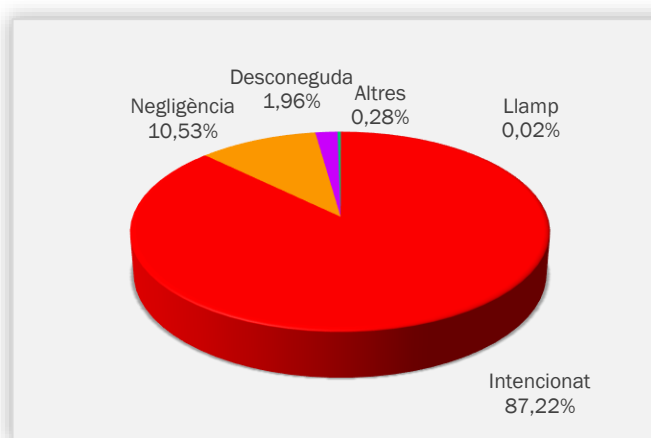

Gràfic 10: Comunitat Valenciana, % de superfície afectada per causa. Abril 2018

Al mes d'abril s'han produït, al conjunt de la Comunitat Valenciana, 5 incendis per llamp, 11 intencionats, 11 per negligències, 1 per causes desconegudes o en investigació, i 1 per altres causes. Els incendis per llamp van afectar a 0,07 ha, els intencionats a 18 ha, els ocorreguts per negligències a 2,37 ha, els de causes desconegudes o en investigació a 0 ha, i els d'altres causes a 1,59 ha.

Gràfic 11: Comunitat Valenciana, % d'incendis per causa. Acumulat 2018

Gràfic 12: Comunitat Valenciana, % de superfície afectada per causa. Acumulat 2018

RELACIÓ COMPLETA D'INCENDIS EN EL PERÍODE

Data	Municipi	Sup (ha)	Causa	Paratge	Província
03-04-18	Vilamarxant	0,017	2	Umbría de la Lloina	VALÈNCIA
03-04-18	Fortaleny	0,050	1	Raconada	VALÈNCIA
04-04-18	Manises	11,000	1	Salt del Moro	VALÈNCIA
04-04-18	Torrent	0,040	2	Corral de Mañes	VALÈNCIA
08-04-18	Elx/Elche	0,001	2	El Altet	ALACANT
09-04-18	La Pobla del Duc	0,100	1	Barranc de Xara	VALÈNCIA
09-04-18	Aielo de Malferit	0,001	2	La Serretella	VALÈNCIA
10-04-18	La Pobla del Duc	1,000	1	Barranc de Xara	VALÈNCIA
12-04-18	Carlet	0,250	1	Riu Magre	VALÈNCIA
15-04-18	Orxeta	0,170	2	El Olivar	ALACANT
15-04-18	Benigànim	0,050	2	Pla dels Moros	VALÈNCIA
15-04-18	Otos	4,000	1	Río Micena	VALÈNCIA
17-04-18	Torralba del Pinar	0,500	2	Losas	CASTELLÓ
17-04-18	Buñol	0,050	2	Barranco Planell	VALÈNCIA
18-04-18	Chiva	1,500	2	Barranco de Chiva	VALÈNCIA
22-04-18	Llutxent	0,090	4	No consta	VALÈNCIA
22-04-18	Alzira	0,060	1	Camino Prada	VALÈNCIA
23-04-18	Alzira	0,040	1	l'Almúnia	VALÈNCIA
23-04-18	Altura	1,500	4	Barranco del Berro	CASTELLÓ
23-04-18	Requena	0,003	1	Barranco Valero	VALÈNCIA
25-04-18	Eslida	0,013	2	Horta Seca	CASTELLÓ
25-04-18	Quatretonda	0,500	1	Pla de Pastor	VALÈNCIA
27-04-18	Torrechiva	0,000	0	Los Rosales	CASTELLÓ
27-04-18	L'Alcora/Alcora	0,030	0	Torremundo	CASTELLÓ
27-04-18	Venta del Moro	0,030	2	Coral de Gallina	VALÈNCIA
28-04-18	Jalance	0,005	0	Collado Alguacil	VALÈNCIA
28-04-18	Vistabella del Maestrat	0,030	0	Batalla	CASTELLÓ
28-04-18	Alborache	1,000	1	El Llano de Turís	VALÈNCIA
28-04-18	Cortes de Arenoso	0,000	0	El Moral	CASTELLÓ
29-04-18	Moixent/Mogente	0,003	3	Moreretes	VALÈNCIA

Codis de causes

- (0) Llamp
- (1) Intencionat
- (2) Negligència
- (3) Desconeguda/Investigació
- (4) Altres

COMPORTAMENT DEL FOC OBSERVAT

Durant el mes d'abril no han tingut lloc incendis rellevants en relació al comportament del foc ni pel que fa a la superfície afectada.

La majoria dels incendis que han tingut lloc han estat incendis de superfície que s'han originat en zones d'interfície agrícola-forestal. Els que han generat més problemes en la seva gestió estaven en barrancs o zones pròximes a barrancs, en els quals les canyes han tingut un paper protagonista per la seva estructura característica, amb la continuïtat i la càrrega de combustible que aporta.

De manera general els combustibles implicats en els incendis que han tingut lloc han sigut combustibles fins i mitjans, per la qual cosa el seu comportament ha sigut divers pel que fa a intensitat i velocitat de propagació en funció de l'hora en què es va produir la ignició, amb els combustibles disponibles en menor o major mesura a causa del calfament del sol.

Imatges 1 i 2. Incendi a Jérica (02/04/2018) i incendi a Turís (17/04/2018). Font: AVSRE i Servei Prevenció Incendis Forestals

Imatges 3 i 4. Incendi Manises (04/04/2018). Font: Servei Previsió Incendis Forestals

Imatges 5 i 6. Incendi Chiva (18/04/2018) e incendi d'Orxeta (15/04/2018). Font: Servei Previsió Incendis Forestals

COMPORTAMENT DEL FOC ESPERAT

A partir del seguiment de l'estat de la humitat dels combustibles vius mitjançant mostreig, s'ha elaborat la següent taula que mostra els últims valors mitjans del contingut d'humitat de les espècies més representatives de la Comunitat Valenciana (dades del mes d'abril).

Els valors observats en l'estrat de matoll són **molt secs**, excepte en el *R. officinalis* que es manté com a normal. Aquests valors ens indiquen l'existència d'una elevada disponibilitat del combustible en aquest estrat.

L'estrat arbori (*P. halepensis*) se situa en valors **extremadament secs**, el que possibilita que, baix circumstàncies favorables, el foc pugua afectar aquest estrat.

El dèficit de precipitació acumulat juntament amb el persistent episodi de vents de ponent que ha tingut lloc durant els últims dies de març i la primera quinzena d'abril ha dessecat la vegetació de manera notable, donant com a resultat uns valors d'humitat del combustible viu per sota del que podria esperar-se al nostre territori per a aquesta època de l'any.

Espècie	Extr. sec	Molt sec	Sec	Normal	Humit	Molt humit
<i>Pinus halepensis</i>						
<i>Rosmarinus officinalis</i>						
<i>Juniperus oxycedrus</i>						
<i>Ulex parviflorus</i>						
<i>Quercus coccifera</i>						

Taula 5. Valors mitjans del mes d'abril amb el contingut d'humitat del combustible viu de les espècies més representatives de la Comunitat Valenciana

Tenint en compte el comportament del foc observat durant el mes d'abril i basant-nos en els valors d'humitat del combustible d'aquest mes, es pot esperar, a falta de veure si es generalitzen les precipitacions en el territori de la Comunitat durant el mes de maig, un augment en el nombre de ignicions com a resultat de l'elevada disponibilitat del combustible. La velocitat de propagació s'espera que també augmente respecte a l'observat durant el mes d'abril.

En alineacions 2/3 o 3/3, principalment en alineacions de vent amb pendent amb continuïtat de matoll baix arbrat, és previsible que puguen donar-se coronaments i fins i tot focs de capçades.

FORMACIÓ UNITATS AMB VEHICLES MOTOBOMBA

Al llarg del mes s'ha impartit formació relacionada amb terminologia, conceptes bàsics i normes de seguretat en incendis forestals, comportament del foc i ús del vehicle motobomba, a les unitats V420-421, V520-521, C120-121, A120-121 i V120-121. Aquesta formació, que tindrà continuïtat durant el mes de maig, té com a objectiu principal dotar al personal de nous coneixements que reverteixen en la seua pròpia seguretat, oferint també un millor servei públic. Els instructors que han elaborat i impartit el curs han estat Tècnics de l'Equip de Prevenció d'Incendis Forestals (EPRIF) del Ministeri d'Agricultura i Pesca, Alimentació i Medi Ambient i Tècnics de la Unitat Tècnica de VAERSA.

Imatge 7. Jornada formació amb les unitats V420-421 i V520-521 a La Garrofera. Font: Servei Prevenció Incendis Forestals